

betaling af denne Sum (eller ifølge det formulerede Vindringsforslag 230,000 Kr.) for tilstrækkeligt Vederlag for Ejendoms-erhvervelsen.

Da imidlertid denne Opgørelse og den derpaa grundede Slutning hviler paa Misforstaaelser af Sagens saavel faktiske som retlige Forhold, er der funden Anledning til allerede her i Korthed at opløse dette.

Hvad de faktiske Forhold angaar, er det saaledes blevet overset, at de i de trykte Bemærkninger efter Meddelelser fra Selskabets Bestyrelse optagne Beløb af Driftstab eller Driftsoverskud i de enkelte Aar ere — som det fremgaar af den hele Redegørelse — selv det paagældende Aars Driftsresultat i egentligste Forstand, nemlig Forskellen mellem hvad der i selve det enkelte Driftsaar er medgaaet til at holde Røgeriet i Virksomhed, og Værdien af de ved denne Aarets Virksomhed udvundne Produkter. Denne Form for Fremstillingen af de indvundne Erfaringer blev valgt, fordi den paa den lettest overfuelige Maade viste de overmaade store Svingninger, som en Fabrikvirksomhed af denne Art er underkastet fra Aar til Aar under væsklende Forudsætninger, et Forhold, som netop havde den allerstørste Betydning for Bedømmelsen af — hvad det her fremfor alt kom an paa — paa den ene Side Statskassens Risiko ved Fabrikens Overtagelse, paa den anden Side Udsigten til, at Aktieselskabet efter en Standsning i 1888 nogenstunde skulde kunne genoptage Driften. Selvfølgelig kunne de opgivne Driftsbaldoer for de enkelte Aar benyttes til et Skøn over Selskabets finansielle Status paa et givet Tidspunkt; men det gaar for det første ikke an at benytte dem, som i Mindretallets Opgørelse, saaledes at de negative Driftsresultater (Driftstab) simpelthen lades ude af Betragtning i Stedet for at bringes til Fradrag i de positive (Driftsoverskud), da et Aars Driftstab er en Gæld, som maa dækkes af efterfølgende Aars Driftsoverskud. Men for det andet ere de opgivne Driftsresultater, selv om de benyttes rigtigt, i og for sig ganske utilstrækkelige til et Overslag over Selskabets regnskabsmæssige Status og finansielle Evne, da Selskabet foruden Udgifterne til selve Driften ogsaa har andre aarlige Pengendgifter, som ere henbiste til Dækning af Fabricationens Bruttoindtægts Overskud over Driftsudgiften og, naar saadan Dækning ikke kan ske, naturligtvis overgaa som Forpligtelse til det følgende Aar. Angaaende Størrelsen af disse Sel-

skabets Pengesforpligtelser udenfor Driften, nemlig aarlig 7 pCt. til Amortisation og Rente af Statslaanet, indeholde de trykte Bemærkninger tilstrækkelige Oplysninger til, at det med Lethed og fuld Sikkerhed kan ses, at Selskabet i intet Aar har været i Stand til at opfylde sine forfaldne Forpligtelser og altsaa alene paa Grund heraf ikke har kunnet give sine Aktionærer selv det allerubetydeligste Udbytte, hvorfor disse hos Kolonialkassen som Garant have de fulde 5 pCt. aarlig til gode. Dette Tilgodehavende var derfor ved Udgangen af 1887 ikke, som Mindretallet ved Misforstaaelse af de givne faktiske Oplysninger har ment: 222,000 Kr., men 690,775 Kr.

Skönt det, da Selskabet ingensinde har havt Midlerne til at fyldestgøre sine Forpligtelser som Laantager, i Virkeligheden har været uden praktisk Betydning, maa der dog her gøres opmærksom paa, at det i Mindretallets Opgørelse ganske er overset, at selv om Selskabet havde Aar efter Aar betalt de stipulerede 7 pCt. af Laanet, vilde Kolonialkassen i intet Aar have været fritaget for Udbetaling i Genhold til Garantien, medmindre Selskabet i det paagældende Aar efter Betalingen til Statskassen endnu havde et Overskud af 141,610 Kr. (10 pCt. af Aktiekapitalen), og kun kunne have faaet Dækning for mulige tidligere Garantitilskud, for saa vidt Fortjensesten var endnu større; thi Anordningen af 16de Juni 1876 § 1. a. indrømmer, at der af Aarets Nettofortjeneste, inden den anvendes til det Aktieudbytte, som Kolonialkassen om fornødent skal supplere til 5 pCt., og før Refusion for tidligere Garantitilskud hdes, forlods maa fradrages den statutmæssige Henlægning til Reserveresonden, der er fastsat til 5 pCt. af Aktiekapitalen.

Hvad dernæst Sagens retlige Forhold angaar, er det af Mindretallet overset, at der maa gøres en bestemt Adskillelse mellem Aktieselskabet og Aktionærerne, som medfører, at Aktieselskabets Forpligtelser som Laantager lige overfor Statskassen og Aktionærernes Fordringer paa Kolonialkassen som Garant for et bestemt Udbytte ikke kunne behandles som gensidig betingende hinanden. Ligesom Kolonialkassens Garanti for den til Statslaanet knyttede 7 pCts. Annuitet er givet til Statskassen og ikke til Selskabet, saaledes er ogsaa dens Garanti for et 5 pCts. Udbytte givet ikke til Selskabet, men til enhver Ejer af et Aktiebrev; dette følger med Nødvendighed af Forholdets egen retlige Natur og er til Overflod statueret af Højesteret i en Dom